

Inspeksjonsrapport

Inspeksjonsrapport nummer: 2009.038.I.MVAST

Informasjon om kontrollert avfallsprodusent:

Navn og besøksadresse: Sorteringsanlegg på Skjenstad avfallsmottak, Ragn-Sells AS	Virksomhetens org.nr.: 971 825 278
Navn og adresse virksomhet: Ragn-Sells AS Avd. Midt –Norge, Skjenstad Avfallsplass, 7560 Vikhammer	Virksomhetens telefon: 08899/ 73 97 56 20
Kommune/kommunenr.: Malvik/ 1663	Virksomhetens e-post: morten.tevik@ragnsells.no

Til stede under kontrollen

Fra virksomheten: Morten Tevvik og Per Terje Eidem	Fra Fylkesmannen: Gunhild Flaamo og Torill Espedal
Kontrollomfang: avfallsforskrift kap. 9 og 11, internkontrollforskriften	Inspeksjonsdato: 05.11.09

Rapportens innhold:

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen. Følgende hovedtema ble kontrollert: Rutiner for basiskarakterisering og eventuell verifikasjon

Resultater fra kontrollen

- Ingen avvik
 Kontrollen avdekket 5 avvik i forhold til regelverket
 Det er gitt 2 anmerkninger

Denne rapporten har status som foreløpig. Dersom Fylkesmannen ikke får tilbakemelding om faktiske feil i rapporten innen 2 uker etter at rapporten er mottatt, er rapporten å anse som endelig.

Oppfølging etter kontrollen

- Fylkesmannen pålegger virksomheten å gi en skriftlig tilbakemelding for å bekrefte at forholdene er brakt i orden og redegjøre for de gjennomførte tiltakene i forhold til avvik. Fylkesmannen ber også virksomheten redegjøre for sine vurderinger og eventuelle utbedringer knyttet til anmerkningene.

Frist for skriftlig tilbakemelding er: **15.01.2010** Pålegg om skriftlig tilbakemelding er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 49. *Vedtaket kan påklages innen tre dager etter at pålegget er mottatt, jf. forvaltningsloven § 14. En eventuell klage bør begrunnes og skal sendes Fylkesmannen.* Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt den pålagte skriftlige tilbakemelding innen fristen kan det bli aktuelt å fatte vedtak om tvangsmulkt, jf. forurensningsloven § 73.

For informasjon om et eventuelt vedtak om tvangsmulkt og definisjon av avvik og anmerking se side 2.

Sted:

Dato:

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

(etter fullmakt) _____

Definisjoner og informasjon

Kontrollaksjon Deponi 2009-2010 skal bidra til å redusere ulovlig deponering av avfall på deponier ved å bidra til at:

- den driftsansvarlige ved deponiet gjennomfører en tilfredsstillende mottakskontroll
 - avfallsprodusentens basiskarakterisering og verifikasjon av avfall er korrekt og tilstrekkelig
- Informasjon om regelverk og hjelpemidler finner du på www.sft.no og www.regelhjelp.no

Basiskarakterisering og mottakskontroll

Den som har gitt opphav til avfallet (avfallsprodusent) har ansvaret for at dette basiskarakteriseres. Alt avfall skal basiskarakteriseres. Formålet med basiskarakteriseringen, verifikasjonen og mottakskontrollen er å bidra til at følgende er kjent før deponering: sammensetning, utlekkingspotensial, miljøvirkninger og øvrige egenskaper som har betydning for deponiet på kort og lang sikt. Nærmere krav fremgår av avfallsforskriften § 9-11, jf. vedlegg II punkt 1.

Den driftsansvarlig ved deponiet avgjør om avfallet kan deponeres ved deponiet på bakgrunn av dokumentasjonen fra avfallsprodusenten og informasjon som den driftsansvarlige selv innhenter gjennom mottakskontroll av avfallet. Mottakskontrollen består i visuell besiktigelse av hvert lass samt stikkprøver av enkelte leveranser. Avfall som ikke oppfyller kriteriene for mottak ved deponiet skal avvises.

Regelverk

- Lov om 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 7 første ledd/andre ledd og § 29
- Forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
 - Kapittel 9. Deponering av avfall
 - Kapittel 11. Farlig avfall
- Forskrift 6. desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5

Avvik: overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven og forskrifter hjemlet i disse lovene eller krav og vilkår fastsatt i tillatelse).

Anmerkning: et forhold som miljøvernmyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse og miljø og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Kontrollgebyr: Se kapittel 39 i forurensningsforskriften: *Gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven*. Virksomheten skal betale gebyr for kontrollen, jf. forurensningsforskriften § 39-3.

Informasjon om vedtak om tvangsmulkt

Dersom Fylkesmannen ikke har mottatt en rettidig tilbakemelding fra virksomheten, som godtgjør at avvikene er rettet, vil Fylkesmannen vurdere å ta i bruk tvangsmulkt. Vedtak om tvangsmulkt fattes med hjemmel i forurensningsloven § 73. Tvangsmulkt kan fastsettes som en løpende mulkt (som løper inntil virksomheten har godtgjort at avvikene er rettet) eller som en engangsmulkt (som påløper dersom virksomheten ikke har gitt en tilbakemelding innen en nærmere angitt frist som godtgjør at avvikene er rettet). Før et ev. vedtak om tvangsmulkt fattes, vil virksomheten bli forhåndsvarslet og gitt anledning til å uttale seg, jf. forvaltningsloven § 16.

Farlig avfall

Det er ca. 60 000 tonn farlig avfall med ukjent skjebne i dag. Noe av dette havner sannsynligvis på deponier, bl.a. oljeholdig avfall, impregnert tre og PCB-holdig avfall. Resultater fra analyser tatt av sigevann fra deponier viser at det lekker miljøgifter som kommer fra farlig avfall.

Ved oppussing eller riving av bygg/anlegg må man forsikre seg om at avfall blir tatt forsvarlig hånd om se også avfallsforskriften kap. 15 om byggavfall, særlig § 15-5 om miljøkartlegging av farlig avfall.

Avvik

Det ble funnet følgende avvik under Fylkesmannens kontroll:

- Avvik: 1: Avfallsprodusenten har ikke sørget for at det er gjennomført en tilfredsstillende basiskarakterisering av avfallet som leveres til deponi**

Avvik fra: *Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 9-11, jf. vedlegg II*

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- a) Basiskarakterisering av avfallet er ikke foretatt (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 1.1)
- b) Basiskarakterisering av avfallet er mangelfull (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 1.1)
- c) Opplysninger om avfallsets sammensetning og utlekkingspotensial er ikke underbygget ved testing (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 1.2)

Kommentarer:

Ragn Sells har mottatt forenklet basiskarakterisering for avfall som motas fra enkelte avfallslevrandører (feks Steinkjer Agentura, Stig Dyrvik på Frøya og Fosen Gjenvinning). Ragn Sells har utført en forenklet basiskarakterisering av avfall som bla leveres til FIAS sitt deponi for inert avfall på Torpet, Tolga. Avfall Norge sitt deklarasjonsskjema brukes som utgangspunkt for en karakterisering, og følger hvert lass som en form for deklarasjon.

Dette er ikke en basiskarakterisering som tilfredsstiller kravene i vedlegg II i kap. 9, pkt 1.1. Avfall fra sorteringsanlegg kan heller ikke karakteriseres som avfall som oppstår jevnlig. Fylkesmannen er likevel innforstått med at avfall til deponi fra sorteringsanlegg etter hvert omfatter såpass få fraksjoner at en basiskarakterisering av hvert lass vil bli unødig omfattende.

Fylkesmannen foreslår en grundig basiskarakterisering av alle aktuelle fraksjoner som et godt grunnlag, samt en hyppigere frekvens på verifikasjonene enn en gang i året. Basiskarakterisering skal gjøres for at deponieier for hvert lass som kommer til deponiet skal vite hva som blir deponert. Kommer det da nye fraksjoner til sorteringsanlegget som ikke er basiskarakterisert i grunnlaget må denne gjennomføres på nytt og nye beskrivelser av verifiseringen må gjennomføres

Informasjon vedr. c) Avfall som skal til deponi for ordinært avfall skal i utgangspunktet ikke testes. Ved mistanke om at det kan være farlig avfall skal det først gjøres en klassifisering (iht. kap. 11 om farlig avfall i avfallsforskriften) med bakgrunn i analyser av total-konsentrasjon av de aktuelle stoffene. Viser klassifiseringen at produktet er farlig avfall må utlekkingsstester gjennomføres for å avklare om det kan deponeres på deponi for ordinært avfall eller ikke.

Når det gjelder inert avfall så kommer kravet om utlekkingsstester inn hvis avfallet ikke er opplistet i vedlegg II punkt 1.2. Utlekkingsstester vil da avgjøre om avfallet er stabilt nok og tilfredsstiller kravene til utlekkings i vedlegg II punkt 2.1.1. og 2.1.2.

På tilsynet ble det opplyst at gips leveres til inert deponi på Torpet, Tolga Gips er ikke klassifisert som inert avfall iht. pkt. 1.2a i vedlegg II. Det må fremlegges

dokumentasjon på at FIAS har tillatelse til å ta imot gips og at dette legges i egen celle på deponiet. Kravet til utlekkingstester må etterkommes.

Avvik: 2: Avfallsprodusenten overholder ikke kravene til verifikasjon av avfall som produseres jevnlig og som leveres til deponi

Avvik fra: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 9-11, jf. vedlegg II

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- a) Verifikasjon av avfall som produseres jevnlig er mangelfull/ikke foretatt (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 1.3)
- b) Annet (angi hva):

Kommentarer:

Det gjennomføres ingen verifikasjon av basiskarakterisering for avfall som oppstår jevnlig, og det foreligger heller ingen kriterier og rutiner for dette. Dersom avfallet oppstår jevnlig skal avfallsprodusenten sørge for at avfallet blir verifisert.

Verifikasjonen skal vise at avfallets egenskaper er i samsvar med resultatene i basiskarakteriseringen (jf. vedlegg II pkt 1.3). Verifikasjon skal foretas minst en gang pr år eller hyppigere dersom det fremgår av basiskarakteriseringen. Avfallsprodusenten skal sørge for at det blir gitt opplysninger om siste gjennomførte verifikasjon ved levering av avfall til deponi.

Avvik: 3: Avfallsprodusent overholder ikke kravene som gjelder prøvetaking og testing av avfall

Avvik fra: Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 9-11, jf. vedlegg II

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- a) Prøvetaking og testing utføres ikke av uavhengig og kvalifisert personell (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3)
- b) Prøvetakingsrutiner er ikke kvalitetssikret av uavhengig og kompetent institusjon (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3)
- c) Testing av avfallet skjer ikke under et kvalitetssikringssystem som omfatter periodisk, uavhengig kontroll, f.eks. gjennom akkreditering eller system av liknende kvalitet (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3)
- d) Prøvetaking og testing utføres ikke i tråd med gjeldende standarder (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3)
- e) Prøvetakingsstrategi mangler (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3)

- f) Prøvetakingsstrategi sikrer ikke representative prøver (§ 9-11, jf. vedlegg II pkt 3)

Kommentarer:

a-f) Det er ikke utarbeidet noen form for prøvetakingsstrategi med tilhørende rutiner for prøvetaking. FM har også valgt å krysse av for alle punktene, for å minne om hvilke krav som stilles for prøvetaking og testing av avfallet.

Det skal etableres et dokumentert og oppdatert måleprogram som inngår i virksomhetens IK-dokumentasjon. Programmet skal bl.a. spesifisere målepunkter, hyppighet, og prøvetakings- og analysemetode.

Testing/prøvetaking av avfall må av og til gjennomføres for å avgjøre om avfall kan gå til deponi eller ikke, og også hvilken type deponi. Det er da avgjørende at det tas representative prøver av avfallet.

- Avvik: 4 Avfallsprodusent overholder ikke kravene til dokumentasjon**

Avvik fra: *Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 9-11, jf. vedlegg II*

Grunnlag for avviket er avkrysset nedenfor:

- a) Avfallsprodusent oppbevarer ikke rapporten fra basiskarakteriseringen samt aktuelle analysebevis (§ 9-11, jf. vedlegg II punkt 1.2).
- b) Avfallsprodusent leverer ikke et sammendrag av basiskarakteriseringen til driftsansvarlig ved deponi der avfallet blir deponert (§ 9-11, jf. vedlegg II punkt 1.2).
- c) Avfallsprodusent oppbevarer ikke verifikasjonsrapporter og analysebevis frem til rapporten fra neste verifikasjon foreligger (§9-11, jf. vedlegg II punkt 1.3).
- d) Avfallsprodusent sørger ikke for at det blir gitt opplysninger om siste gjennomførte verifikasjon ved levering av avfall til deponiet (§ 9-11, jf. vedlegg II punkt 1.3).

Kommentarer:

b) Basiskarakterisering skal inneholde et sammendrag. Avfallsprodusent skal sørge for et sammendrag av basiskarakteriseringen blir levert til driftsansvarlig ved deponier der avfaller blir deponert. Driftsansvarlig ved deponiet skal oppbevare et eksemplar av sammendraget i hele deponiets levetid, inkludert etterdriftsfasen. På tilsynet kom det frem at avfallsprodusent ikke er kjent med kravet og at det dermed ikke blir praktisert.

c-d) FM viser til kommentar til **avvik 2**

Hensikten med verifikasjonen er at avfallsprodusenten skal vise at avfallets egenskaper er i samsvar med resultatene av basiskarakteriseringen og at aktuelle grenseverdier for de kritiske parametrene overholdes.

Avvik 5: Avfallsprodusent håndterer ikke avfall på en forskriftsmessig måte

Grunnlag og hjemmel for avviket er avkrysset nedenfor

- a) Virksomheten håndterer ikke PCB-holdig avfall (puss, fuger, maling, isolerglassruter o.a) tilfredsstillende, jf. avfallsforskriften kap. 11 – 5
- b) Virksomheten foretar ulovlig deponering av PCB-holdige maling/puss/betong, jf. avfallsforskriften § 9-4
- c) Virksomheten håndterer ikke avfall med bromerte flammehemmere tilfredsstillende, jf. avfallsforskriften kap 11 - 5

Avvik 6: Andre

Grunnlag for avvikene er avkrysset nedenfor

- A)** Virksomheten har ingen skriftlig oppdatert kompetanseplan.

Avvik fra: *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)*

Kommentarer:

Internkontrollforskriften stiller krav om at driftsansvarlig skal ha en kompetanseplan for de ansatte. På tilsynet ble det avdekket mangelfull kompetanse hos aktuelle personer for å avdekke/vurdere eventuelt ulovlig avfall feks. *farlig avfall*. FM er særlig opptatt av at virksomheten er oppdatert og gjør seg kjent med avfallskategorier/typer som defineres som farlig avfall.

På tilsynet vart det bla. informert om ulike typer isolasjon fra bygg-og anlegg som kan inneholde *bromerte flammehemmere* (BFH). Eldre isolasjon kan også være blåst med miljøskadelige gasser som KFK og HKFK. BFH kan en finne i cellegummi, PE-matter (polyetylenmatter) og i såkalte ekspanderte og ekstrudert polystyren (EPS og XPS), jf. utdelt faktaark. Sist nevnte er bla benyttet til bygningsisolasjon, emballasje, isolasjon mot tele i bakken, på tak, i rør og rundt grunnmur. Når isolasjon kasseres blir den farlig avfall og må behandles forsvarlig.

Ftalater (myknere) er en annen gruppe stoff som det er økt fokus på. Eksempel på produkter hvor en finner flatalater er belegg og membraner av PVC for tak, vegg og gulv, fuge-, tette og utfyllingsmasser.

- ☒ **Anmerkning 1: Håndtering av avfall som kan inneholde bromerte flammehemmere (BFH), jf. avfallsforskriften kap 11 - 5**

Kommentarer:

Bromerte flammehemmere (BFH) har et bredt bruksfelt som for eksempel tekstiler fra institusjoner, transportmidler ol./ kretskort/ plast i elektriske- og elektroniske produkter/ plastbasert isolasjon av typen EPS og XPS (byggeskum)/ isolasjon i bygg/ cellegummi til isolasjon av rør.

Avfallsprodusenten var ikke kjent med eller hadde kunnskap om at isolasjon fra bygg og anlegg kan være farlig avfall (jf. avvik 6). På tilsynet ble det bla registrert større mengder isolasjonsmateriale i utsortert avfall som går til forbrenning. Farlig avfall og/eller materiale/produkter med mistanke om innhold av farlig avfall skal sorteres ut av restavfallet.

- ☒ **Anmerkning 2: Virksomheten må forbedre mottakskontrollen av avfall inn til anlegget**

Kommentar:

Vilkår 4.5 i tillatelsen sier at anlegget skal ha tilstrekkelige rutiner for mottakskontroll for å oppdage innblanding av avfall virksomheten ikke har tillatelse til å ta imot. Dette skal dokumenteres og mottakskontrollen må inkludere visuell kontroll ved lossing.

Virksomheten må gjennomgå rutinene og praksisen og se på forbedringspunkter både knyttet til mottakskontrollen og i forbindelse med informasjonen som gis til kunder for å sikre at EE-avfall og farlig avfall ikke kommer i restavfallet til deponi eller forbrenning.

Fylkesmannen ønsker en oversikt som viser sorteringsgraden av avfallet som kommer inn til anlegget for sortering. Dette gjelder både innhentede containere og det som leveres direkte av private aktører for nærmere utsortering av fraksjoner til materialgjenvinning, energigjenvinning eller deponi.

Andre kommentarer/utdypninger:

Det planlegges en samling med alle kontrollerte anlegg i begynnelsen av 2010. Temaet for samlingen vil først og fremst være kravene til basiskarakterisering og prøvetaking, samt informasjon om de ulike fraksjonene med farlig avfall. Nærmere informasjon om dette vil komme senere